Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
Komentajakapteeni Markus Paljakka

3.6.2026

HE 98/2026 vp

Eduskunta
Lakivaliokunta

Lausunto; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pakkokeinolain 2 ja 10 luvun muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pakkokeinolakia, rikostorjunnasta Tullissa annettua lakia ja rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annettua lakia sekä kolmea muuta lakia.

Esityksen tarkoituksena on hallitusohjelman mukaisesti varmistaa, että pakkokeinolaki tukee rikostorjuntaa riittävällä tavalla.

Esityksen mukaan lainsäädäntöön lisättäisiin säännökset salaisesta paikkaan kohdistuvasta etsinnästä ja osallistuvan tietolähteen käytöstä. Ampuma-aserikos lisättäisiin ylimääräisen tiedon käyttämistä koskevaksi perusterikokseksi.

Pakkokeinolain mukaisia vangitsemisen edellytyksiä selkeytettäisiin ottaen huomioon kansainvälinen ja kansallinen oikeuskäytäntö. Rikoksesta todennäköisin syin epäillyn vangitseminen edellyttäisi aina jonkin pakkokeinolaissa määritellyn erityisen edellytyksen esimerkiksi karttamis-, sotkemis- tai jatkamisvaaran käsillä oloa. Lisäksi lainsäädäntöön lisättäisiin vangitsemisen edellytykseksi uusi hengen, terveyden tai vapauden vaarantumisen uhkaan perustuva vangitsemisperuste.

Rajavartiolaitos on osallistunut aktiivisesti hallituksen esityksen laadintaan ja kannattaa siinä esitettyjä lakimuutosehdotuksia. Esityksessä ehdotettujen uusien toimivaltuuksien arvioidaan olevan erittäin merkityksellisiä viranomaisten rikostorjuntatoimivaltuuksien tehostamisen kannalta. Rajavartiolaitoksen arvion mukaan kyseisen sääntelyn avulla esitutkintaviranomaiset pystyisivät nykyistä tehokkaammin selvittämään rikoksia ja toteuttamaan rikosvastuuta.